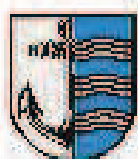

”BYTROMMEN”

*Januar 2012.
Medlemsblad for*

**Allinge – Sandvig
Byforening**

Allinge-Sandvig Byforenings Bestyrelse.

Formand: Anders Koefoed Larsen, Kampeløkken 9, 3770 Allinge, tlf. 56 48 06 17, e-mail: akl@sport.dk

Næstformand: Richardt Bendtsen, Pilegade 22, 3770 Allinge, tlf. 56 48 11 43, e-mail: richardtendtsen@tdcadsl.dk

Kasserer: Lynge Nielsen, Vestergade 30, 3770 Allinge, tlf. 56 48 13 48, e-mail: the-nielsens@adslhome.dk

Sekretær: Sus Dahl Pedersen, Strandgade 28, Sandvig, 3770 Allinge, tlf. 56 48 18 30, e-mail: susdj@get2net.dk

IT ansvarlig: Jørgen Hornskov Eriksen, Pilebroen 21, 3770 Allinge, tlf. 56 48 15 53, e-mail: post@eriksen-bornholm.dk

Menigt medlem: Flemming Truelsen, Ellekrogen 6, 3770 Allinge, tlf. 56 48 07 03, e-mail: lt-ft@mail.dk

Menigt medlem: Kell Andersen, Grummeløkkegade 2, 3770 Allinge, tlf. 56 48 25 55, e-mail: cykelkell@pc.dk

Suppleant: Thorbjørn Stenholm, Kirkegade 4, 1.tv. 3770 Allinge, tlf. 29 91 89 01, e-mail: stenholm@mail.dk

Suppleant: Arne Bech, Pilebroen 12, 3770 Allinge, tlf. 56 48 12 07, e-mail: arnebech@mail.dk.

Kontingentet på 150 kr. kan indbetales hos bestyrelsesmedlemmerne eller på bankkonto registrerings nr. 0649 kontonummer 6494-408-440 (Nordea).

Husk at opgive dit medlemsnummer, som står ved dit navn på den gule seddel der er vedlagt dette eksemplar af Bytrommen.

Kontingentet kan også betales ved vores møder eller på kontoret.

Foreningens arrangementer 2012.

Februar:

Onsdag den 1. kl. 19-21. Klip og klist. (Se nærmere omtale)

Torsdag den 16. kl. 09-11.30. Klip og klist.

Lørdag den 25. kl. 14.30. Jens Riis Jørgensen fortæller om Danchels løkke – og sikkert om lidt mere!!

Marts:

Onsdag den 7. kl. 19-21. Klip og klist.

Torsdag den 15. kl. 09-11.30. Klip og klist.

Tirsdag den 27. kl. 19 - Oprettelse af Fællesråd. Se omtalen senere i bladet.

Torsdag den 29. kl. 09-11.30. Klip og klist.

April:

Onsdag den 7. april kl. 19-21. Klip og klist.

Torsdag den 12. april kl. 09-11.30. Klip og klist.

Lørdag den 21. april kl. 10.00. Besøg på BOFA i Rønne. Kørsel fra Krølle Bølle restauranten i Sandvig kl. 09.25, og fra Kærnehuset kl. 09.30. Pris 20 kr. til chaufføren.

Torsdag den 26. april kl. 09-11.30. Klip og klist.

Lørdag den 28. april kl. 09. Strandrensning. Mødested Næs Strand og Cirkuspladsen (kl. 09.15). Se omtalen senere i bladet.

Juni:

Folkemødet 14.-17. juni. Foreningen skal være hjælpere til dette møde. Se omtalen senere i bladet.

Sommeråbent: Fredag d. 15/6 (Folkemødet), **tirsdag d. 10/7** (jazz ugen), **tirsdag d. 24/7** og **tirsdag den 7/8.** Alle dage kl. 19-21.

Programmet for arrangementerne august- december vil komme senere.

Husk også at se vores **hjemmeside:**

www.allinge-sandvig-byforening.dk

Facebook: Allinge-Sandvig Byforening.

Kontortider for Allinge Sandvig Byforening på Kærnehuset, 1. sal, Kirkepladsen 2, Allinge

I perioden 1/1 2012 – 31/4 2012 og 1/9 2012-31/4 2013.

1. onsdag i måneden kl. 19-21.

2. tirsdag i måneden kl. 19-21.

4. tirsdag i måneden kl. 19-21.

Der er dog lukket på evt. helligdage, samt ved andre arrangementer.

Næste nummer af Bytrommen udkommer til september 2012.

Klip og klistre.

På billedet ses familien Camradt i gang med at klippe udklippene pænt til!

Dette er en aktivitet, som **ALLE** kan deltage i. Opgaven er følgende:

Vi har en mængde avisudklip, som vi nu skal have orden i. Derfor skal de først klippes pænt til. Derefter fordeler formanden udklippene i de forskellige grupperinger, som arkivet er bygget op af.

Bagefter skal udklippene klistres ind, sorteret i emner, dato osv.

Senere skal udklippene scannes og sættes ind i mapper, og til sidst skal de registres.

Denne gruppe skal KUN beskæftige sig med klipningen og indklistringen af udklippene.

Derfor kan alle være med – OGSÅ DIG!!! (naboen er også velkommen).

Vi har planlagt følgende mødedage, men du er IKKE forpligtiget til at komme hver gang.

Februar

Onsdag den 1. kl. 19-21. Torsdag den 16. kl. 09-11.30.

Marts:

Onsdag den 7. kl. 19-21. Torsdag den 15. kl. 09-11.30. Torsdag den 29. kl. 09-11.30.

April:

Onsdag den 7. april kl. 19-21. Torsdag den 12. april kl. 09-11.30, og Torsdag den 26. april kl. 09-11.30.

På gensyn

AKL

*Kjærenæs
Røgeri. 1943.*

*Billeder ud-
lånt af Agne-
the Diderik f.
Clausen.*

Vil DU, at der skal ske noget med din by?

Vi har nu i mange år set, at der bliver stadigvæk færre og færre butikker i vores byer.

Massevis af arbejdspladser er forsvundet. Tænk bare på Salgsforeningen, Kjærenæs og vaskeriet.

Denne udvikling må og skal standses!!! Vi skal ændre afvikling til udvikling

Det er der ingen enkelt person eller forening, der kan klare!
Derfor er vi nødt til at arbejde meget mere **SAMMEN**.

Dette samarbejde kan næppe ske på anden måde, end at vi danner et Fællesråd, også kaldt Byting.

Allinge-Sandvig Byforening indkalder derfor til møde for at skabe et sådant Fællesråd.

Vi havde et orienterende møde i foråret 2011. Siden dette møde er der udarbejdet et forslag til vedtægter, så nu skal disse vedtages.

Samtidig vil vi gerne have et tilsagn (indmeldelse) af alle byernes foreninger o. lign. Også enkeltpersoner er velkomne.

Vil du sørge for at DIN forening bliver orienteret om dette møde, således at de møder frem.

Der indkaldes hermed til møde for at skabe et **FÆLLESRÅD**

Tirsdag den 27 marts kl. 19.00 i Kærnehuset, Allinge.

For allerede nu at starte på et fornuftigt samarbejde, så kan alle foreninger mm. indberette deres arrangementer på en **FÆLLES** kalender. Der ved undgår vi, at "træde hinanden over tæerne".

Send en mail til mail@aste.dk så komme det på kalenderen, der kan læses på www.allinge.dk (under kalender).

AKL

I anledning af jubilæet i 1945, udgav Frits Reusch et jubilæumsskrift, der har en så sød historie, at jeg har lyst til at gengive den del af skriftet. Der er ikke rettet i stavningen.

Heftet er udsendt af Fritz Reusch, Allinge i 1000 Espl.

Tekst og Arrangement: C. og A. Gornitzka, samt Fritz Reusch.

Tegninger: Willy Nielsen, København.

Clicheer: Bernh. Middelboe.

Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge. 1945.

Fritz Reusch havde forretningen til 1980, hvorefter den blev overtaget af Bent Hansen indtil 1983. Derefter overtog Mogens Andersen butikken, og den hedder nu "Tøjladen".

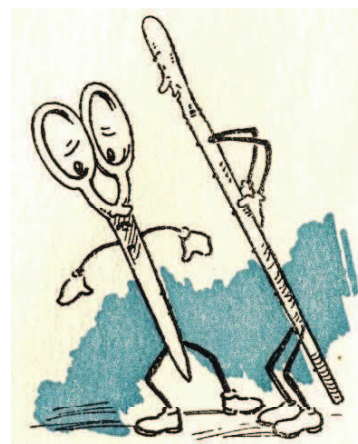

1. del af skriften blev gengivet i Bytrommen udgivet september 2011.

Her fortsættes den:

"Ja, det maa jeg vel bedst vide, eftersom det var mig, der klippede Kjoletøjer og nøje fulgte med i alle de gode Ting, der blev syet. Syjomfruerne sagde, at man godt kunde lide Chr. A. ude i Byen, han var afholdt, ja, han blev jo Byraadsmedlem."

"Han var musikalsk," sagde Stokken, "hvor ofte har jeg ikke om Aftenen lyttet til hans smukke Orgelspil fra Privaten; men han var dog alle Dage en ensom Mand - og hidsig af sig; det gør helt ondt i mig endnu, naar jeg mindes alle de Gange, han har knaldet mig i Disken."

Ak, ja, det var hans Nerver, de var vist efterhaanden blevet noget tyndslidte. Der var jo meget at spekulere over, naar man skulde drive en Forretning baade til Kundernes Tilfredshed og til ens egen økonomiske Fordel. For det var vist ikke nogen Hemmelighed, at Chr. A. tjente Penge i de 14 Aar, han havde Magasin."

"Var det ikke ved Juletid i 1909, at han afhændede Forretningen til Ejner Thorbæk? Han var "Førder", og med ham kom der ligesom en ny Tid til Allinge."

"Ja," knirkede Saksen, "det lagde jeg ogsaa Mærke til paa Systuen. Moderne skiftede, og Damerne rendte ikke mere rundt med Pude paa Baggen."

"Byen var efterhaanden kommet med paa Noderne," fortsatte Stokken, "der blev lagt Vandrør i Gaderne, og Petroleumslampen over Disken blev taget ned - der kom Gaslys i Stedet; puh ha, det lugtede forresten fælt til at begynde med!

De forretningsdrivende kappedes om at lave de smukkeste Vinduesudstillinger, særlig ved Juletid. Engang satte Thorbæk smaa lysende Juletræer i Vinduet med Vat paa Grenene."

"Og husker du saa, at der gik Ild i Vattet?" indskød Saksen, "og Juletræerne og de udstillede Varer brændte. Sikke et Baal! Godt at Brandmændene var saa hurtige i Vendingen, skønt de i deres første Forfjamskelse lukkede af for Vandet i Stedet for Gassen."

"Jeg havde nær faaet det for varmt," sagde Stokken, "men Ilden blev heldigvis slukket, før den naaede Disken. Intet er dog saa galt, uden det er godt for noget; der blev lavet et stort Nytaars-Brand-Udsalg, og sikke en Tilstrømning, der var - jeg skal love for, at det gav Penge i Kassen."

"Vi fik ogsaa nyt Befordringsmiddel. Jernbanen blev ført igennem til Allinge-Sandvig; det var en stor Behagelighed i Forhold til de gamle Diligencer - det snakkede Kunderne saa ofte om i Butikken!"

"Ja," afbrød Saksen, "og Sypigerne underholdt hinanden med deres smaa Oplevelser efter Fyraften med de fremmede Arbejdere fra Havnen, der, for at følge med i Udviklingen, skulde gøres større og dybere.

Stokken lagde Armene over Kors og lænede sig

op ad Kasseapparatet:

"Jeg lærte en hel Del Tysk den Gang, og Ekspeditricerne var helt ferme til det Sprog; hver Sommer myldrede det med Turister sydfra, der blev sagt, at vi i 1914 havde over 11.000 lystrejsende. Men saa satte jo Kri-gen Stopper for denne ikke helt sunde Udvikling af Turistlivet, der holdt Københavnerne tilbage fra Bornholms Seværdigheder."

Saksen sukkede: "Senere kom Vareknaphed og Prisstigninger. Kan du huske, da Thorbæk annoncerede i "Nordbornholms Ugeblad" om Bluse-liv fra 65 Øre, Hvidevarer til 22 Øre Alen, Ungpigefrakker til 12 og Dame-Ulsters til 18 Kr.? Da Krigen sluttede i 1918, var det ganske an-derledes Priser! Ogsaa i Systuen blev der mindre at bestille; en efter en forsvandt Jomfruerne, tilsidst laa jeg ene tilbage, og saa tog Fru Thor-bæk mig ind paa Disken - hun var ogsaa blevet alene."

"Det var en trist Tid efter Thorbæks Død," kom det lavmælt fra Alenstokken, "han havde været en god Chef for os alle - nu blev det J. P. Sommers Tur. I Juli 1916 overtog han Ledelsen, og han forstod igen at skaffe Varer paa Disk og Hylde. Ligesom Ejner Thorbæk bevarede den nye Købmand det gode Forhold til Magasin du Nord i København, som altid, selv i ugunstige Tider, forsynede Forretningen i Allinge med de gode Varer, som betingede vor Trivsel og Fremgang i de kommende Aar."

"Var J. P. Sommer ikke i København, da Magasin du Nord i 1918 fejre-de sit 50 Aars Jubilæum?"

"Jo, jeg husker tydeligt, hvor begejstret han omtalte den straalende Fest-lighed, og mon det ikke var det, der gav Stødet til, at han saa sig om efter nye og bedre egnede Lokaler? I hvert Fald flyttede vi i Foraaret 1919 her ned paa Havnen i den gamle Købmandsgaard, saa vi rigtigt kom til at ligge paa Byens Strøggade."

Der lød et lille Hvin fra Saksen, idet den klappede sammen. Saa sagde den ondskabsfuldt:

"Da blev du sat i Skammekrogen, min gode Ven, for nu blev det Meterstokken, der alene fik Lov at lægge Maal til alle de nye Stoffer, der kom frem efter Kri-gen."

Afsluttes i næste nummer.

"Bethesda", Nørregade, Allinge.

Boligen Nørregade 24 blev kirke og igen bolig

Nørregade 24, kaldt "Bethesda", er en af de ejendomme i Allinge, som ikke fik bygningshistorien beskrevet ved by- og bygningsregistreringen i 1990-91, inden projektet ophørte. I forbindelse med at ejeren i august 2011 er gået i gang med at ombygge huset i det udvendige og dermed ændre dets karakter har arkitekt Jens Riis Jørgensen samlet historien.

Husets fire fag nærmest Nørregade går tilbage til 1865, hvor snedker og senere skibsroer Peder Kofoed, kaldt Peder Kofoed junior, opførte det i grundmur med tegltag. Han indrettede her sin bolig og sit snedkerværksted. Der var kælder ud til gavlen mod havet. Huset ses på fotograf Stöckels foto fra 1867, hvor Nørregade så småt begyndte at opstå som gade (se købstadsmatrikelkortet fra 1870 og kortet i Traps Danmark fra 1898).

Peder Kofoed var født i Koløkken, hvor hans far og senere storebror drev en smedje, indtil den i 1867 blev flyttet til Strandgade 40 i Sandvig. Peder Kofoed fik kopper og døde kun 35 år gammel den 11. juni 1875 (på fandens fødselsdag). Af kirkebogen ses det, at to andre borgere i byen samtidig døde af kopper. Peder Kofoed var blevet gift den 24. nov.

1864 med Bertha Kirstine Svensen, der som enke giftede sig den 22. juli 1880 med stenhugger Hans Larsen.

Bertha Kirstine Larsen overdrog i 1918 ejendommen til en lille skare på 10-12 methodister, som lod huset omdanne til en lille kirke med mødesal, køkken, garderobe og forstue. Der var både alterbord, altertavle, knæfald og døbefont i salen, som murermester Kaas fremviste den 9. aug. 1918 for bygningskommissionen på vegne af bygmester for ombygningen Johannes Munch, Nexø. Det indbefattede, at huset fik tilbygget et femte fag mod havnen.

Methodistmenigheden i Rønne og pastor Niels Mann støttede kirkebyggeriet. Men efter 72 år var det slut. Sidste medlem var Arne Carlsen, Vestergade 12, og han måtte sætte forsamlingshuset til salg i 1991. Værdierne tilfaldt Jerusalemskirken i København, hovedsædet for methodisterne i Danmark i dag. Arne Carlsens bedstemor var med ved menighedens start i Allinge, og hans far deltog i byggeriet i 1918.

Sammenlagt har Nørregade 24 nu været bolig i 74 år, men det er vigtigt for byen at bevare bygningens ydre detaljer fra kirketiden som fortælling om "Bethesda" i Nørregade.

Jens Riis Jørgensen

Folkemødet 14-17. juni 2012.

Vi er af ASTE blevet forespurgt, om vi kan stille hjælpere til arrangementet.

Det vil vi gerne forsøge på.

Det drejer sig om at hjælpe deltagerne med at finde rundt i byerne, og til det er det jo nødvendigt med lokal kendskab. Man skal naturligvis kun gøre det i det omfang, som man kan afse tid til.

Vi håber på, at det er nogle af JER, der har lyst til det!!

Du bedes melde dig til på Turistbureauet. De vil derefter give dig "vagt" ud fra behov og dine ønsker.

Tilmelding kan også foregå via e-mail på mail@aste.dk

Se også hjemmesiden for Folkemødet www.folkemødet.dk

AKL

Strandrensningen 2012.

Atter i år vil Byforeningen påtage sig arbejdet med at rense stranden fra Kongeskærskolen til Æggehønen.

Det betyder så, at vi skal bede dig om at hjælpe os!

Vi skal mødes på Næs Strand lørdag den 29. april kl. 9. Dette hold tager sig af strækningen fra Nordbornholms røgeri til Æggehønen.

Ligeledes kan man også møde frem på Cirkuspladsen (overfor Hallen) den 29. april kl. 9.10. Dette hold skal rense området fra skolen til Allinge Havn.

Vi sørger naturligvis for affaldssække og opsamlertænger. Vi har dog kun et begrænset antal, så hvis du selv har en tang, så må du meget gerne tage den med. Det er også fornuftigt at tage handsker med!

Efter arbejdet er du velkommen til "pølsegilde" i Byforeningens lokaler, og vi skal da også sørge for lidt at drikke.

På billedet kan du se nogle af deltagerne efter Strandrensningen i 2010.

AKL

Sandvig Strand efter Bølgebadet. Foto: 27-1-2012. AKL

..... Klip

Indmeldelse i Allinge – Sandvig Byforening.

Navn _____

Fødselsdag og år _____

Adresse _____

Tlf. _____

e-mail adresse _____

Underskrift _____

Nordlands-Posten

UGEBLAD FOR NORDBORNHOLM

Har du nogle gamle eksemplarer af Nordlands - Posten liggende på loftet, i skuffen, kasser eller andre sjove steder, så må du endelig ikke smide dem væk. Vi er meget interesserede i dem – så forær heller dem til os!

Hvis du skal flytte eller blot rydde op, så kan det måske knibe med pladsen.

Kom med alle bornholmske bøger, blade, (sladder) skatte hefter eller lignende. Det er meget interessant for os, og vores gæster.

Ser du, at din nabo skal smide noget ud, så sig til dem, at vi er meget interesserede, og vi kommer gerne ud og hjælper dem. Da de måske ikke kender os, må du sørge for at skabe forbindelsen til os!!

På forhånd tak!

AKL

..... Klip

Til Allinge – Sandvig Byforening

v/ kasserer Lynge Nielsen

Vestergade 30

3770 Allinge

**Olaf Rudes portræt af Elna Fonnesbech-Sandberg
“Fru Elna Fonnesbech-Sandberg” – 1933**

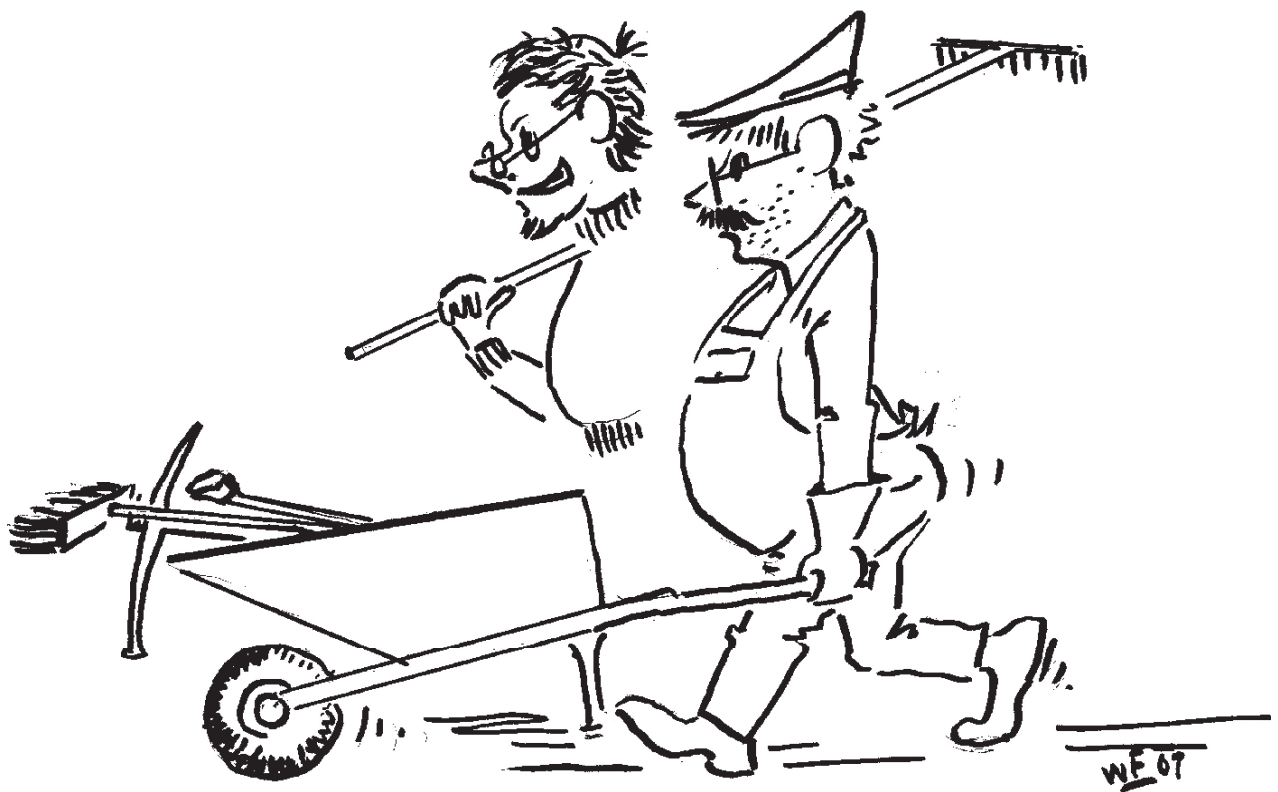
Nordbornholm er kendt for sin stenindustri. Det er der mange, der har beskrevet og fortalt dejlig meget om!

Men der er ikke ret mange, der har beskæftiget sig med kunstmalerne. Der var jo rigtig mange for nogle år siden, især her på Nordbornholm - på grund af lyset.

Deres historie bør vel også afdækkes og fortælles, men hvem vil hjælpe til?

Jeg er så småt startet, men da jeg også har andet arbejde i foreningen, kunne jeg ønske mig, at der var andre, som gerne ville hjælpe til!

Er der nogle som har lyst og interesse for dette emne kan i kontakte Richardt Bendtsen, tlf. 56 48 11 43!

Hej Karl, har du glemt dit værktøj på Kærnehuset?

Nej Ludvig, jeg havde tænkt mig at hjælpe byforeningen med at rense op for hundeplastposer! Byforeningen tager sig jo af strandrensningen så kan vi vel klare resten!

Hvorfor det?

Jo har du ikke set alle de sorte plastposer som ligger og flyder rundt om?

Det er nogle som indeholder afføring fra hunde som ejerne har samlet op. De glemmer bare, at de skal tage poserne med hjem, eller aflevere dem i en affaldsspand, så de ikke ligger og flyder!

Ja det er jo rigtig nok Karl, det varer jo også længere inden de forgår, når de er i plastpose!

Ja, og vi skulle jo gerne have Allinge-Sandvig til at være rene og pæne byer, ikke sandt Ludvig?

Jo Karl, så må vi hellere hjælpes ad!